

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนารูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย 3 ประการ คือ 1) สำรวจและเปรียบเทียบระดับการมีพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยปฏิบัติการ(action research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจและเชิงกึ่งทดลอง(survey and quasi-experimental research) แบบตัดขวาง (cross-sectional study) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

แบบการวิจัยเชิงสำรวจ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 ของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ จำนวน 31 แห่ง ซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น 8,619 คน ดังตารางสรุปจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ของวิทยาลัยพยาบาลทั้งหมดในแต่ละวิทยาลัย ดังแสดงในภาคผนวก ก

ชั้นปี	จำนวนนักศึกษา (คน) ปีการศึกษา 2548
1	2,500
2	2,590
3	1,619
4	1,910
รวมทั้งสิ้น	8,619

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973) จากจำนวนประชากรทั้งหมด 8,619 คน (ดังตาราง) ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 4,630 คน โดยให้ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .01

วิธีการคำนวณ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{8,619}{1 + 8,619(.01)^2} = 4,630 \text{ คน}$$

2. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน มีวิธีการดังนี้

2.1 กำหนดขอบเขตของคำว่า "พันธะสัญญา" และ "การสร้างสุขภาพชุมชน" ตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่เสนอไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

"พันธะสัญญา" หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ (affective) ที่แสดงถึงความสนใจ ศรัทธา ยอมรับหรือมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตั้งสัจจะวาจาต่อคำปฏิญาณตนของสถาบันการศึกษา แสดงออกโดยการปฏิบัติตามแนวทางของคำปฏิญาณตนนั้น และทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่รักและศรัทธานั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มีความมั่นคงต่อเนื่องในการทำงาน (continuance) และทำงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามบรรทัดฐานของสังคม (normative)

"การสร้างสุขภาพชุมชน" หมายถึง การสร้างสุขภาพตามหลัก 6 อ. ได้แก่ อาหาร คือ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ประกอบด้วย คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน ผักและผลไม้ ครบทุกมื้อ วันละ 3 มื้อตรงเวลา

อารมณ์ คือ รื่นเริงแจ่มใส มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี มีวิธีการผ่อนคลายเมื่อมีความเครียดสำหรับตัวเอง

ออกกำลังกาย คือ มีการออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละอย่างน้อย 30 นาที (ดีที่สุด ควรออกกำลังกายทุกวัน)

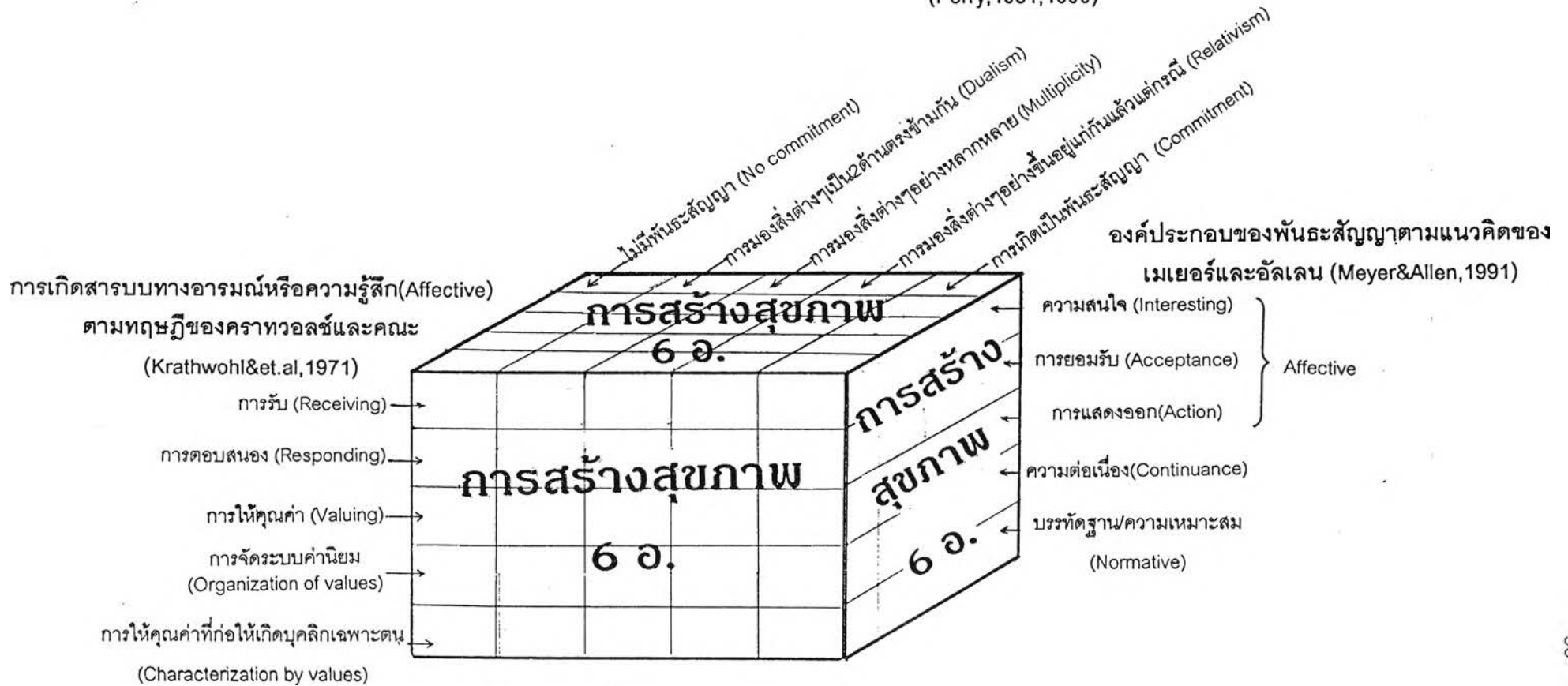
อนามัยสิ่งแวดล้อม คือ จัดที่อยู่อาศัยเรียบร้อย สะอาด มีที่ทิ้งขยะเป็นที่ เป็นทาง ไม่มีแหล่งสะสมของเชื้อโรค

โรคภัย คือ ไม่เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคเอดส์ ไข้เลือดออก ไข้มาลาเรีย โรคหิวาต์ รวมถึงอุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น การสวมหมวกกันน็อกหรือคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับขี่รถยนต์จักรยานพาหนะ และ เมาไม่ขับ

อบายมุข (ลด ละ เลิก) คือ ไม่เล่นการพนัน ไม่ใช้สารเสพติด ไม่มั่วสุมทางเพศ

แผนภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดและทฤษฎี
ที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดระดับพันธะสัญญา

การเกิดพันธะสัญญาตามทฤษฎีของเพอร์รี
(Perry, 1981, 1999)

2.2 การสร้างแบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาสารบบทางอารมณ์หรือความรู้สึกของคราทวอลท์ ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดพันธะสัญญาของเพอร์รีและแนวคิดการสร้างพันธะสัญญาของเมเยอร์และอัลเลน รวมถึงแนวคิดเรื่องการสร้างสุขภาพชุมชนตามหลัก 6 อ. ซึ่งบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ดังแผนภาพที่ 4

การดำเนินการสร้างแบบวัด มีวิธีการดังนี้

2.2.1 การตั้งข้อคำถามมีความครอบคลุมในเรื่องการสร้างสุขภาพชุมชนตามหลัก 6 อ.

2.2.2 การตั้งข้อคำถามมีความสอดคล้องกับทฤษฎีของคราทวอลท์บลูมและมาเซีย (Krathwohl, Bloom and Masia, 1971) ที่ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนด้านสารบบทางอารมณ์หรือความรู้สึก ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ชั้น ได้แก่

- 1) การรับ (receiving) คือ การรู้และเข้าใจถึงหลักการสร้างสุขภาพ 6 อ.
- 2) การตอบสนอง (responding) คือ ความสนใจ และเต็มใจตอบสนองตามหลักการสร้างสุขภาพ 6 อ.
- 3) การให้คุณค่า (valuing) คือ ความตระหนัก เห็นคุณค่าในหลักการสร้างสุขภาพ 6 อ. และเริ่มเกิดเป็นพันธะสัญญาทางใจขึ้น
- 4) การจัดระบบค่านิยม (organization of values) คือ การวางแผนจัดระบบการสร้างสุขภาพ 6 อ. ตามพันธะสัญญาทางใจที่เกิดขึ้น
- 5) การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดบุคลิกเฉพาะตน (characterization by values) คือ การเกิดเป็นพันธะสัญญาที่นำไปสู่การปฏิบัติให้ติดเป็นนิสัย หรือเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

2.2.3 การตั้งข้อคำถามมีความสอดคล้องกับแนวคิดของเมเยอร์และอัลเลน (Meyer and Allen, 1991) ที่ว่าด้วยเรื่องการเกิดพันธะสัญญา (commitment) ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1) สารบบทางอารมณ์หรือความรู้สึก (affective) คือ มีความรู้สึกที่ดีต่อการสร้างสุขภาพตามหลัก 6 อ. ประกอบด้วย ความสนใจ การยอมรับ และการแสดงออก
 - ความสนใจ เป็นความรู้สึกนึกคิดของคนต่อการรับรู้ในนโยบายการสร้างสุขภาพ
 - การยอมรับ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่คนมีความสนใจ เมื่อสนใจแล้วจะเกิดการยอมรับต่อสิ่งนั้น
 - การแสดงออก เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นหลังจากมีการยอมรับ เมื่อคนยอมรับในนโยบายการสร้างสุขภาพ จะมีการแสดงออกโดยการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองตามหลัก 6 อ.

2) ความคงทนต่อเนื่อง (continuance) คือ มีความคงทนต่อเนื่องต่อการสร้างสุขภาพตามหลัก 6 อ.

3) การอยู่บนบรรทัดฐาน (normative) คือ การสร้างสุขภาพของตนเองและของชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย เศรษฐกิจและบรรทัดฐานของชุมชนนั้น

2.2.4 การตั้งข้อคำถามมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีของเพอร์รี (Perry, 1970, 1981)ที่ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาให้เกิดพันธะสัญญา (commitment) ซึ่งมีอยู่ 4 ชั้น ได้แก่

1) การมองสิ่งต่าง ๆ แบบแยกเป็นสองลักษณะ(dualism) เช่น ขาว-ดำ, ถูก-ผิด, ดี-เลว เป็นต้น โดยไม่มีเหตุผลในการมองหรือคิด

2) การมองหรือคิดสิ่งต่าง ๆ แบบผสมผสาน เห็นความหลากหลายของคำตอบมากขึ้น (multiplicity) เริ่มมีเหตุผลในการมองสิ่งต่างๆแต่ไม่ลึกซึ้ง

3) การมองสิ่งต่าง ๆ แบบสัมพัทธ์ที่ขึ้นอยู่แก่กันแล้วแต่กรณี (relativism) คือ มีการคิดหรือมองสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลที่ลึกซึ้งมากขึ้น และมองเห็นถึงความเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้

4) การเกิดเป็นพันธะสัญญาต่อสิ่งต่าง ๆ (commitment) คือ มีความจริงจังแน่วแน่ต่อการปฏิบัติตามความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตน

2.2.5 จำนวนของข้อคำถามมีทั้งสิ้น 30ข้อ ซึ่งมีขอบเขตในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

ข้อ	ทฤษฎีของคราทวอลท์ และคณะ		แนวคิดของเมเยอร์และอัลเลน		หลักการสร้างสุขภาพ
1-5	สาระสำคัญของคำถามและคำตอบสอดคล้องกับคำจำกัดความของคำว่า "พันธะสัญญา"			+	6 อ.
6 - 10	การรับ (receiving)	+	- ความสนใจ (interesting) - การยอมรับ (acceptance) - การแสดงออก (action) - ความต่อเนื่อง (continuance) - บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	6 อ.

ข้อ	ทฤษฎีของคราวทอลซ์ และคณะ		แนวคิดของเมเยอร์และอัลเลน		หลักการ สร้างสุขภาพ
10- 15	การตอบสนอง (responding)	+	- ความสนใจ (interesting) - การยอมรับ (acceptance) - การแสดงออก (action) - ความต่อเนื่อง (continuance) - บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	6 อ.
16- 20	การให้คุณค่า (valuing)	+	- ความสนใจ (interesting) - การยอมรับ (acceptance) - การแสดงออก (action) - ความต่อเนื่อง (continuance) - บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	6 อ.
21- 25	การจัดระบบค่านิยม (organization of values)	+	- ความสนใจ (interesting) - การยอมรับ (acceptance) - การแสดงออก (action) - ความต่อเนื่อง (continuance) - บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	6 อ.
25- 30	การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดบุคลิกเฉพาะตน (characterization by values)	+	- ความสนใจ (interesting) - การยอมรับ (acceptance) - การแสดงออก (action) - ความต่อเนื่อง (continuance) - บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	6 อ.

คำที่เกี่ยวข้องกับการตั้งประเด็นคำถามและคำตอบ มีดังนี้

การรับ	ได้แก่	รับรู้	รู้	เข้าใจ
การตอบสนอง	ได้แก่	ยินยอมตอบสนอง	เต็มใจตอบสนอง	
การให้คุณค่า	ได้แก่	ตระหนัก	เห็นประโยชน์	เห็นความสำคัญ
การจัดระบบค่านิยม	ได้แก่	การวางแผน	การวางระบบ	

การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดบุคลิกเฉพาะตน ได้แก่ การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องการทำ
จนเป็นนิสัย

ความสนใจ	ได้แก่	สนใจ	ตั้งใจ	ใส่ใจ	พึงพอใจ
การยอมรับ	ได้แก่	ยอมรับ	เต็มใจ	พร้อม	ศรัทธา
การแสดงออก	ได้แก่	แสดงออก	ทุ่มเท	ทำให้	ช่วยให้
ความต่อเนื่อง	ได้แก่	ต่อเนื่อง	ตลอดไป		
บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม	ได้แก่	บรรทัดฐาน	เหมาะสม		

2.2.6 การตั้งข้อคำถามมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีของเพอร์รี (Perry, 1970, 1981)

ที่ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาพันธะสัญญา ซึ่งมีอยู่ 4 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 มีพันธะสัญญาระดับต่ำ หมายถึง มีความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ในระดับที่มองเห็นเป็นสองลักษณะ สองด้าน(dualism)โดยไม่มีเหตุผล เช่น สนใจ-ไม่สนใจ ,ยอมรับ-ไม่ยอมรับ ศรัทธา-ไม่ศรัทธา เป็นต้น

ชั้นที่ 2 มีพันธะสัญญาระดับพอใช้ หมายถึง มีความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ และมองเห็นคำตอบที่หลากหลายมากขึ้น (multiplicity)

ชั้นที่ 3 มีพันธะสัญญาระดับปานกลาง หมายถึง มีความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่แก่กันแล้วแต่กรณี (relativism) ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ มีความตั้งใจในปฏิบัติตามสิ่งที่เลือกโดยขึ้นอยู่กับเวลา โอกาส หรือแล้วแต่สภาพการณ์

ชั้นที่ 4 มีพันธะสัญญาระดับสูง หมายถึง มีความคิด ความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน และตั้งใจปฏิบัติสิ่งต่างๆตามที่คิดไว้อย่างจริงจังแน่วแน่ โดยไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งใด (commitment)

สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้แบ่งระดับพันธะสัญญาเป็น 5 ชั้น โดยเพิ่มระดับ 0 ขึ้นมาอีกหนึ่งระดับ คือ ไม่มีพันธะสัญญาต่อสิ่งใดเลยทั้งนี้เพื่อเป็นตัวเลือกให้กับคนที่ไม่มี ความสนใจ ศรัทธาหรือยอมรับต่อสิ่งใด ๆ เลย

ดังนั้นลักษณะของคำตอบจึงแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 0	คือ	ไม่มีพันธะสัญญาต่อสิ่งใดเลย	ให้ค่าคะแนนเป็น	0
ระดับ 1	คือ	มีพันธะสัญญาระดับต่ำ	ให้ค่าคะแนนเป็น	1
ระดับ 2	คือ	มีพันธะสัญญาระดับพอใช้	ให้ค่าคะแนนเป็น	2
ระดับ 3	คือ	มีพันธะสัญญาระดับปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น	3
ระดับ 4	คือ	มีพันธะสัญญาระดับสูง	ให้ค่าคะแนนเป็น	4

คำอธิบายค่าของคะแนน

ระดับ 0 คือ ไม่มีพันธะสัญญาต่อสิ่งใดเลย หมายถึง ไม่มีการรับรู้ ไม่มีการตอบสนอง ไม่ผูกพันยึดมั่นต่อการสร้างสุขภาพชุมชนทั้ง 6 อ. เช่น ไม่สนใจ ไม่ศรัทธาในการสร้างสุขภาพทั้ง 6 อ.

ระดับที่ 1 คือ มีพันธะสัญญาระดับต่ำ หมายถึง การที่บุคคลเริ่มมีการรับ (receiving) และสนใจในนโยบายการสร้างสุขภาพชุมชนตามหลัก 6 อ. โดยเริ่มมองถึงสิ่งนั้น ๆ แยกเป็นสองด้าน (dualism) เช่น ยอมรับว่านโยบายการสร้างสุขภาพมีความสำคัญ – ไม่สำคัญ, จำเป็น – ไม่จำเป็น ซึ่งเป็นการมองอย่างไม่มีเหตุผล

ระดับที่ 2 คือ มีพันธะสัญญาระดับพอใช้ หมายถึง การที่บุคคลเริ่มเกิดความเต็มใจที่จะตอบสนอง (responding) ต่อการสร้างสุขภาพชุมชนเฉพาะเรื่องที่ตนเห็นว่าสำคัญอย่างมีเหตุ มีผลแต่ไม่ลึกซึ้งและมีคำตอบที่หลากหลาย (multiplicity) มากขึ้น

ระดับ 3 คือ มีพันธะสัญญาระดับปานกลาง หมายถึง การที่บุคคลเห็นคุณค่าในหลักการสร้างสุขภาพทั้ง 6 อ. เริ่มคิดวางแผนจัดระบบการสร้างสุขภาพของตนเอง (organization of values) ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับกันแล้วแต่กรณี (relativism) ยังขาดความมุ่งมั่น จริงจัง

ระดับ 4 คือ มีพันธะสัญญาระดับสูง หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกยึดมั่นผูกพันกับการสร้างสุขภาพ ทั้ง 6 อ. อย่างเหนียวแน่น ตั้งสัจจะวาจาที่จะประพฤติปฏิบัติตามหลักการสร้างสุขภาพ 6 อ. อย่างจริงจังแน่นอน ซึ่งเป็นขั้นที่เกิดพันธะสัญญา (commitment) ที่สมบูรณ์ มีการปฏิบัติตนตามพันธะสัญญาที่ตั้งไว้จนกลายเป็นนิสัยหรือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

หมายเหตุ : ตัวอย่างแบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาล แสดงไว้ในภาคผนวก ค.

การแปลผลค่าคะแนนของระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาล

แบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลมีจำนวน 30 ข้อ ดังนั้นคะแนนสูงสุดมีค่าเท่ากับ 120 และคะแนนต่ำสุดมีค่าเท่ากับ 0 แบ่งระดับโดยหาค่าพิสัย ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

คะแนน	1 – 30	มีพันธะสัญญาระดับต่ำ
คะแนน	31 – 60	มีพันธะสัญญาระดับพอใช้
คะแนน	61 – 90	มีพันธะสัญญาระดับปานกลาง
คะแนน	91 – 120	มีพันธะสัญญาระดับสูง

2.2.7 การสร้างเครื่องมือเพื่อวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้าง
 สุขภาพ ใช้กรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือเช่นเดียวกับวิธีการสร้างแบบวัดระดับพันธะสัญญาของ
 นักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน สำหรับแบบวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชนมี
 จำนวน 25 ข้อ ซึ่งมีขอบเขตการสร้างข้อคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

ข้อ	แนวคิดของเมเยอร์ และอัลเลน		ทฤษฎีของคราฟทอลซ์และคณะ		หลักการ สร้างสุขภาพ
1-5	ความสนใจ (interesting)	+	- การรับ (receiving) - การตอบสนอง (responding) - การให้คุณค่า (valuing) - การจัดระบบค่านิยม (organization of values) - การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดบุคลิก เฉพาะตน(characterization by values)	+	6 ข้อ.
6- 10	การยอมรับ (acceptance)	+	- การรับ - การตอบสนอง - การให้คุณค่า - การจัดระบบค่านิยม - การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิด บุคลิกเฉพาะตน	+	6 ข้อ.
10- 15	การแสดงออก (action)	+	- การรับ - การตอบสนอง การให้คุณค่า - การจัดระบบค่านิยม - การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิด บุคลิกเฉพาะตน	+	6 ข้อ.
16- 20	ความต่อเนื่อง (continuance)	+	- การรับ - การตอบสนอง - การให้คุณค่า - การจัดระบบค่านิยม - การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิด บุคลิกเฉพาะตน	+	6 ข้อ.

ข้อ	แนวคิดของเมเยอร์ และอัลเลน		ทฤษฎีของคราฟทอล์และคณะ		หลักการ สร้างสุขภาพ
21- 25	บรรทัดฐาน/ความเหมาะสม (normative)	+	- การรับ - การตอบสนอง - การให้คุณค่า - การจัดระบบค่านิยม - การให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดบุคลิก เฉพาะตน	+	6 อ.

หมายเหตุ : ตัวอย่างแบบวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชน แสดงในภาคผนวก ง.

ลักษณะของคำตอบ และคำอธิบายค่าคะแนนของแบบวัดประชาชน มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาล

การแปลผลค่าคะแนนของระดับพันธะสัญญาของประชาชน

แบบวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชนมีจำนวน 25 ข้อ ดังนั้นคะแนนสูงสุด มีค่าเท่ากับ 100 และคะแนนต่ำสุดมีค่าเท่ากับ 0 แบ่งระดับโดยหาค่าพิสัย ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ระดับได้แก่

คะแนน 0 – 25	มีพันธะสัญญาระดับต่ำ
คะแนน 26 – 50	มีพันธะสัญญาระดับพอใช้
คะแนน 51 – 75	มีพันธะสัญญาระดับปานกลาง
คะแนน 76 – 100	มีพันธะสัญญาระดับสูง

2.2.8 การหาความตรงตามเนื้อหา(content validity) ของเครื่องมือโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้เป็นการพัฒนาด้านอารมณ์หรือความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้

- 1) มีประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่า 10 ปี
- 2) มีความรู้ความสามารถในงานสาธารณสุขชุมชน หรือ งานสุขภาพจิต
- 3) มีความเชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน หรือ พันธะสัญญา
- 4) การศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

หมายเหตุ : รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก จ.

2.2.9 การหาค่าความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวิจัย “แบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน” โดยนำเครื่องมือที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้นไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 10 คน รวม 40 คน

การหาค่าความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวิจัย “แบบวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน” โดยนำเครื่องมือที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้นไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนทั่วไปจำนวน 40 คน

มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวน
- 2) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ (เฉพาะนักศึกษา) ซึ่งออกโดยประธานสาขาวิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ฯ ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา และประสานงานกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบงานวิจัย เพื่อกำหนดวันในการเก็บข้อมูล
- 4) เก็บข้อมูลด้วยตนเอง
- 5) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช

(cronbach's alpha a coefficient)

3. การเก็บข้อมูล มีวิธีการดังนี้

3.1 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชนในนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 31 แห่ง ในชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 จำนวนทั้งสิ้น 4,630 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัย และแต่ละชั้นปีโดยใช้สูตรยามานะ ดังตารางแสดงจำนวนนักศึกษาพยาบาล ปีการศึกษา 2548 ในภาคผนวก ก

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล โดยจัดส่งเครื่องมือทางไปรษณีย์ จำนวน 5,000 ชุด (สำรวจชุดและสูญหาย) โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ 31 แห่ง โดยออกหนังสือจากสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งออกโดยท่านผู้อำนวยการสถาบันฯ และเจ้าหน้าที่สดุ ถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่ง

3.2.2 จัดพิมพ์เครื่องมือวิจัย จำนวน 5,500 ชุด โดยเตรียมสำรองไว้สำหรับวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 500 ชุด

3.2.3 จัดเตรียมเครื่องมือวิจัยใส่กล่องพัสดุ แยกเป็นชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ตามจำนวนที่คำนวณได้ในแต่ละวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำใบแนบแสดงจำนวนนักศึกษาที่ต้องทำแบบวัดในแต่ละชั้นปี พร้อมกับใบแสดงที่อยู่ของผู้วิจัย เบอร์โทรศัพท์ติดต่อเพื่อสะดวกในการสอบถามข้อมูลเมื่อมีปัญหาสงสัย และให้ส่งข้อมูลกลับไปวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า อ.เมือง จ.จันทบุรี ภายในวันเวลาที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน และสภาพที่เกี่ยวข้องกับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาล ด้วยวิธี ANOVA โดยใช้โปรแกรม SPSS หาค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ แบบวิจัยเชิงกึ่งทดลอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ซึ่งนักศึกษาพยาบาลทั้งสองวิทยาลัยมีคุณสมบัติเบื้องต้นที่เหมือนกัน คือ เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทยเหมือนกัน วิทยาลัยสมทบกับมหาวิทยาลัยบูรพาเช่นเดียวกัน และใช้เกณฑ์ในการรับรองคุณภาพนักศึกษา ก่อนจบการศึกษาที่มีมาตรฐานเหมือนกันนอกจากนี้เมื่อมีการตรวจสอบค่าเฉลี่ยของระดับพันธะสัญญาก่อนการทดลองในทั้งสองกลุ่มโดยใช้ independent t-test พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับพันธะสัญญาที่ไม่แตกต่างกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่เฉพาะเจาะจง ชั้นปีละ 30 คน ได้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 120 คน

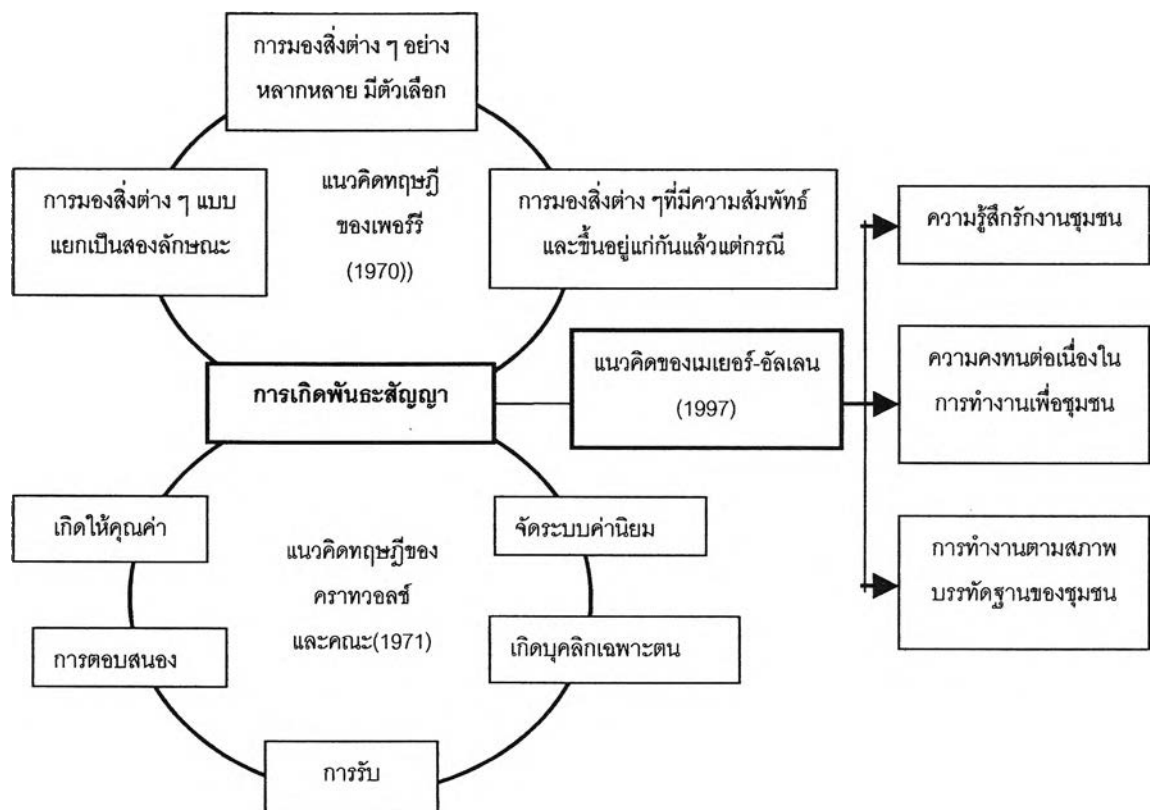
สถานที่	จำนวนนักศึกษา(คน)			
	ปี1	ปี2	ปี3	ปี4
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า (กลุ่มทดลอง)	30	30	30	30
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี(กลุ่มควบคุม)	30	30	30	30

2. การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน มีวิธีการดังนี้

2.1 สร้างรูปแบบที่ก่อให้เกิดพันธะสัญญาที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน โดยอาศัยสภาพที่เกี่ยวข้องกับพันธะสัญญาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสารบบทางอารมณ์หรือความรู้สึก(affective) ตามแนวคิดของคราทวอลซ์และคณะ การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดพันธะสัญญาตามทฤษฎีของเพอร์รี และการจัดการให้เกิดพันธะสัญญาตามแนวคิดของเมเยอร์และอัลเลน โดยทั้งสามทฤษฎีมีความสัมพันธ์กันดังภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบ

การพัฒนารูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชนนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบรูปแบบของจอยซ์และเวลล์ และทิสนา แชมมณี และ ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นตามรูปแบบชิปปา (CIPPA model) ของ ทิสนา แชมมณี และคณะ (2548) เนื่องจากโมเดลชิปปาเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา (cognitive) ด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (affective) และด้านทักษะ (psychomotor) โดยตัวของผู้เรียนเอง ทิศนา แคมมณี ได้ระบุว่าอารมณ์และจิตใจเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ซึ่งจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการกระทำด้านอื่น ๆ ได้แก่ ทางกาย สติปัญญา และสังคม เช่น เมื่อผู้สอนให้คิดแก้ปัญหาอะไรก็ตาม ผู้เรียนอาจจะเกิดอารมณ์สนุก เพลิดเพลินที่จะคิด หรืออาจจะเกิดอารมณ์หงุดหงิด เครียดก็เป็นได้ ในทำนองเดียวกันเมื่อผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ก็อาจจะเกิดความรู้สึกทางบวก หรือทางลบก็ได้เช่นเดียวกัน

ทิศนา แคมมณี(2548) ได้อธิบายว่า กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์หรือความรู้สึกของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความหมายและเกิดคุณค่าต่อผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจ ศรัทธา ยอมรับ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามสิ่งที่ตนเองยอมรับนั้น ซึ่งนั่นก็คือ ผู้เรียนได้เกิดพันธะสัญญา (commitment) ขึ้นภายในตน

นอกจากนี้ การพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดพันธะสัญญา ซึ่งจะเริ่มเกิดขึ้นในขั้นที่ 3 คือ การให้คุณค่า (valuing) ตามทฤษฎีของคราทวอลซ์และคณะ ผู้เรียนจะต้องเกิดการรับรู้ในองค์ความรู้ก่อนเป็นลำดับแรก ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้รับจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพัฒนาทางด้านสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อในแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตามหลักธรรมชาติของสมอง ของอิริค เจนเซน และ พรซูลี อาชวอรุง ที่มีความคิดเห็นตรงกันว่า “ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้งอกงามขึ้นไปได้เรื่อย ๆ เพราะสมองคนเราสามารถพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ได้ในทุกเพศ ทุกวัย สมองของมนุษย์จะเกิดการเรียนรู้และรับสิ่งต่าง ๆ ได้ดี เมื่ออยู่ในสภาวะที่ปลอดโปร่ง สบายใจและมีความสุข”

จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการกำหนดกิจกรรมและจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ และเรียนรู้เรื่องหลักการสร้าง สุขภาพชุมชน รวมถึงการนำเทคนิคการประชุมกลุ่ม A-I-C มาใช้ในการทำงานกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นแบบสันติภาพ เนื่องจากเทคนิค A-I-C ช่วยส่งเสริมให้สมาชิกภายในกลุ่มมีความรักปรารถนาดีและเอื้ออาทรต่อกัน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและช่วยให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นถึงการพัฒนาทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกนี้ คราทวอลซ์และคณะ (1971) ได้ระบุว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้ (receiving) การตอบสนอง (responding) การให้คุณค่า (valuing) การจัดระบบค่านิยม (organization of values) และการให้คุณค่าที่ก่อให้เกิดเป็นลักษณะเฉพาะตน (characterization by values)

จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในกำหนดหัวข้อของรูปแบบการสร้างพันธะสัญญา
ซึ่งแบ่งออกเป็นโมดูลต่าง ๆ ดังนี้

โมดูลที่ 1 การก่อให้เกิดการรับรู้ (receiving) ในนโยบายการสร้างสุขภาพชุมชน

โมดูลที่ 2 เกิดการตอบสนอง (responding) ต่อการสร้างสุขภาพชุมชน

โมดูลที่ 3 การให้คุณค่า (valuing) ในงานสร้างสุขภาพชุมชน

โมดูลที่ 4 การจัดระบบค่านิยม (organization of values) ในการสร้างสุขภาพชุมชน

โมดูลที่ 5 การเกิดพันธะสัญญาต่อการสร้างสุขภาพชุมชน

ในแต่ละโมดูล ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ , ขั้นตอนการดำเนินงาน , เนื้อหา/กิจกรรม/
อุปกรณ์ และการประเมินผล เนื้อหาทั้ง 5 โมดูลนี้ใช้เวลาในการสอน 32 ชั่วโมง ดังนี้

ชั่วโมงที่ 1 - นักศึกษาทำแบบวัดระดับพันธะสัญญา (pre-test)

- ผู้วิจัยแนะนำทีมผู้ช่วยวิจัย

- กิจกรรมสันทนากการ, เกมส์ “แพะ, แกะ, ช้าง”

ชั่วโมงที่ 2 - เข้าสู่โมดูลที่ 1

- นักศึกษาท่องคำปฏิญาณตน

- ทำใบงานที่ 1

- ถามความคิดเห็น และสรุปเนื้อหา

- บรรยายเทคนิคการทำงานกลุ่ม A-I-C

- ถามและตอบข้อสงสัย และสรุปเนื้อหา

ชั่วโมงที่ 3 - กิจกรรมวิเคราะห์ต้นไม้ 2 ต้น (วิเคราะห์คนเดียว)

- นักศึกษาแต่ละคนบันทึกสิ่งที่เห็น

- นักศึกษาแสดงความคิดเห็น

ชั่วโมงที่ 4 - วิเคราะห์ต้นไม้ 2 ต้น (แบ่งนักศึกษาออกเป็น 8 กลุ่ม ชั้นปีละ

2 กลุ่ม) ให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ลักษณะของต้นไม้ 2 ต้น

เชื่อมโยงกับภาวะสุขภาพของคนตามหลัก 6 อ.

ชั่วโมงที่ 5-6 - นำเสนอผลงานกลุ่ม

- ผู้วิจัยสรุปสาระที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้เชื่อมโยงสู่นโยบาย
การสร้างสุขภาพชุมชนตามหลัก 6 อ.

ชั่วโมงที่ 7,8 - เข้าสู่โมดูลที่ 2

- วิเคราะห์บทความเรื่อง “จิตวิญญาณไม่มีขายอยากได้ต้องสร้าง
เอง”

- นักศึกษาแสดงความคิดเห็น

- ผู้วิจัยสรุปสาระ

- ร่วมร้องเพลง “มาร์ช พ.ป.ก.” ซึ่งสรุปถึงจิตวิญญาณของการเป็นพยาบาล
 - ให้นักศึกษานำใบงานที่ 2 ในช่องปัจจุบันให้ไปทำเป็นการบ้าน
- ชั่วโมงที่ 9
- กิจกรรมสร้างความตื่นตัวให้กับนักศึกษา
 - บรรยายเรื่องการทำแผนภูมิความคิด (mind mapping)
 - ถามและตอบข้อสงสัย
- ชั่วโมงที่ 10-12
- สร้างแผนภูมิความคิดเรื่อง “การสร้างสุขภาพชุมชน” โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 8 กลุ่ม
- นักศึกษาคิดรูปแบบการนำเสนอแบบสร้างสรรค์
 - นำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม
 - ผู้วิจัยสรุปสาระ
- ชั่วโมงที่ 13
- เข้าสู่โมดูลที่ 3
- เกมส์ “อาหารมีคุณค่า”
 - ผู้วิจัยสรุปความสำคัญและประโยชน์ของอาหาร
- ชั่วโมงที่ 14-16
- วิเคราะห์ภาพ 6 อ. ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 12 กลุ่ม (ชั้นปีละ 3 กลุ่ม)
- นำเสนอรายงานแต่ละกลุ่ม
 - ผู้วิจัยสรุปสาระเรื่อง 6 อ. ตามภาพที่แสดงถึงความแตกต่างทั้งภาพบวกและลบ
 - ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
- ชั่วโมงที่ 17
- เข้าสู่โมดูลที่ 4
- ผู้วิจัยสุ่มให้นักศึกษา 4 – 5 คน ออกมาพูดถึงเรื่องการสร้างสุขภาพของตนเองตามหลัก 6 อ. ทั้งในช่องปัจจุบัน (พฤติกรรมปัจจุบัน)
- ชั่วโมงที่ 18
- กิจกรรมสร้างพลังใจ
- นักศึกษาทำแบบประเมินอารมณ์
 - กิจกรรมผ่อนคลาย ทำท่าประกอบเพลง “ดั่งดอกไม้บาน”
 - กิจกรรมสร้างจินตนาการ เพื่อลดความเครียด
 - ถามความรู้สึก
- ชั่วโมงที่ 19
- กิจกรรมสร้างพลังทางปัญญา
 - ตั้งคำถามให้คิดสะกิดปัญญา
 - กระเป๋าเปลี่ยนรูป

- เกมส์ 7 ห่วง
 - ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและโยงสู่เนื้อหาเรื่องหลักการเรียนรู้ตามธรรมชาติสมอง brain – based learning”
- ชั่วโมงที่ 20,21 - นักศึกษาคิดโครงการ“สร้างพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพ” โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 8 กลุ่ม (ชั้นปีละ 2 กลุ่ม)
- ชั่วโมงที่ 22-24 - นักศึกษานำเสนอรายงานกลุ่ม ๆ ละ 15 – 20 นาที
- ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญตามเนื้อหาที่นักศึกษานำเสนอในแต่ละกลุ่ม
 - ให้นักศึกษาทำใบงานที่ 2 ในช่องอนาคต (การบ้าน)
- ชั่วโมงที่ 25 - เข้าสู่โมดูลที่ 5
- กิจกรรมสัมพันธ์ และนั่งสมาธิ
- ชั่วโมงที่ 26,27 - ให้นักศึกษาดูวิดีโอทัศน์ เรื่อง “ชีวิตใหม่ของนายเต่า”
- ชักถามข้อคิดเห็นจากการดูวิดีโอทัศน์
 - ผู้วิจัยสรุปความสำคัญของการสร้างสุขภาพชุมชนตามหลัก 6 อ.
- ชั่วโมงที่ 28 - ร่วมร้องเพลงมาร์ชพยาบาล,มาร์ช พ.ป.ก.,ท่องคำปฏิญาณตน
- บันทึกใบประกาศพันธะสัญญา
 - ประกาศพันธะสัญญาพร้อมกัน
- ชั่วโมงที่ 29 - ร่วมจุดเทียนเพื่อสร้างพลังแห่งพันธะสัญญา
- ร้องเพลง “เพื่อมวลชน”, มาร์ชพยาบาล, มาร์ช พ.ป.ก.
- ชั่วโมงที่ 30,31- สุ่มนักศึกษา15 คน ออกมาประกาศพันธะสัญญาของตนเอง และพูดถึงความรู้สึกในการเข้าร่วมทดลองงานวิจัยในครั้งนี้
- ชั่วโมงที่ 32 - ร่วมร้องเพลงมาร์ชพยาบาลมาร์ช พ.ป.ก. เพลงเพื่อมวลชน และสามัคคีชุมนุม อีกครั้งหนึ่ง
- ผู้วิจัยมองดูกติกาแห่งพันธะสัญญาให้นักศึกษา
 - นักศึกษาทำใบงานที่ 1 (รอบ 2)
 - ทำแบบวัดระดับพันธะสัญญาในรอบ 2 (post – test)

2.2 การปรับรูปแบบก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบ จำนวน 6 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่า 10 ปี
- 2) มีความรู้ความสามารถในงานสาธารณสุขชุมชน หรือ งานสุขภาพจิต
- 3) มีความรู้เรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรม
- 4) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน หรือ พันธะสัญญา
- 5) มีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับนักศึกษาพยาบาล และ ประชาชนในชุมชน

หมายเหตุ : รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก จ.

3. การทดลองรูปแบบ มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ชั้นเตรียม

ผู้วิจัยนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เป็นระยะเวลา 32 ชั่วโมง โดยกำหนดช่วงเวลาที่ใช้ในการทดลองระหว่างวันที่ 15 – 26 กุมภาพันธ์ 2549 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) ทำหนังสือขออนุญาตทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งออกโดยประธานสาขาวิชา อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการทดลอง (pre – post Test)

2) บันทึกข้อความถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เพื่อขออนุญาตใช้สถานที่ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายกระดาษ ทึบแสง วิทยุเทป เครื่องเล่นวีดีโอ และโทรทัศน์

3) จัดเตรียมนักศึกษาให้ได้ตามจำนวนชั้นปีละ 30 คน รวม 120 คน โดยใช้วิธีการจับฉลาก

4) ประชุมผู้ช่วยวิจัย 4 คน เพื่อชี้แจงขั้นตอนในการดำเนินงาน และมีความเข้าใจในการจัดกลุ่มและเล่นเกมส์ต่าง ๆ ระหว่างการทดลอง

5) ติดต่อคนถ่ายทำวีดีโอ เพื่อบันทึกภาพตลอดระยะเวลาการทดลอง

6) ติดต่อเรื่องการจัดเตรียมอาหารกลางวัน และอาหารว่างเช้า - บ่าย

7) ติดต่อคนทำความสะอาดห้องที่ใช้ทดลอง จัดเก้าอี้ เก็บขยะ

8) จัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด ได้แก่ power point แสดงเนื้อหาที่สำคัญที่ใช้ในการทดลอง, ใบงาน, ต้นไม้, เทปโทรทัศน์, เทปเพลงต่าง ๆ, คาราโอเกะ, รูปภาพ 6 อ.ที่มีความแตกต่างกัน, ห่วงกระดาษ, เทียน, กระดาษรองเทียน, ฐานปักเทียนรูปหัวใจ, ตุ๊กตาแห่งพันธะสัญญา เป็นต้น

3.2 ขั้นตอนดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามรูปแบบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เป็นระยะเวลา 32 ชั่วโมง

3.3 **ขั้นประเมินผล** มีวิธีการประเมินผล 2 ลักษณะ คือ การประเมินผลรูป และประเมินผลรวม ดังนี้

3.3.1 **การประเมินผลรูป (formative avaluation)** คือ การประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละหัวข้อ เพื่อประเมินความเข้าใจ และความก้าวหน้าในการพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดพันธะสัญญา ซึ่งมีการประเมินจาก ใบงานที่ 1, ใบงานที่ 2 (ช่องสภาพปัจจุบันและอนาคต) ใบบันทึกเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนไม้รายกลุ่ม, การทำแผนภูมิความคิดเรื่อง “การสร้างสุขภาพชุมชน”, การจัดทำโครงการกลุ่มเรื่อง “การสร้างพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพ” และแบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาล (pre-test)

3.3.2 **การประเมินผลรวม (summative evaluation)** คือ การประเมินผลสรุปรวบยอดถึงผลความก้าวหน้าของการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้เกิดพันธะสัญญา ซึ่งประเมินจาก ใบบันทึกคำประกาศพันธะสัญญา การแสดงความรู้สึกเป็นคำพูด และแบบวัดระดับพันธะสัญญาของ นักศึกษาพยาบาล (post – test)

4. การประเมินรูปแบบ

การประเมินรูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน โดยนำนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการทดลอง และมีระดับพันธะสัญญาที่สูงขึ้นจากเดิมและมีพันธะสัญญาอยู่ในระดับสูง (โดยดูจากผลการประเมินตามข้อ 3.3) ไปลงปฏิบัติในชุมชน 1 ชุมชน ในเขต จ.จันทบุรี ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินรูปแบบ

การประเมินรูปแบบพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพ ใช้กลุ่มประชากร ของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.ท่าใหม่ อ.ขลุง อ.มะขาม อ.แหลมสิงห์ อ.โป่งน้ำร้อน อ.สอยดาว และกิ่งอำเภอคิชฌกูฏ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ผู้วิจัยเลือกเขตอำเภอที่จะใช้ประเมินรูปแบบ โดยวิธีการจับฉลากเลือกมา 1 อำเภอได้เป็น อ.เมือง ซึ่งในเขต อ.เมือง มีทั้งหมด 10 ตำบล ได้แก่ ต.หนองบัว ต.คลองนารายณ์ ต.พลับพลา ต.คมบาง ต.ท่าช้าง ต.เกาะขวาง ต.บางกะจะ ต.วัดใหม่ ต.แสง ต.จันทนิมิต

หลังจากนั้นผู้วิจัยเลือกมา 1 ตำบล โดยวิธีการจับฉลาก กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการประเมินรูปแบบเป็นตัวแทนของแต่ละบ้าน บ้านละ 1-2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน

4.2 วิธีการดำเนินการประเมินรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ขั้นเตรียม มีวิธีการดังนี้

1) ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลที่มีระดับพันธะสัญญาาระดับสูง โดยเลือกจากนักศึกษาที่มีระดับพันธะสัญญาของการทำ post - test สูงกว่าการทำ pre-test และมีพันธะสัญญาในระดับสูง, จากข้อมูลที่บันทึกในใบประกาศพันธะสัญญา และในใบงานที่ 1, 2

2) นำนักศึกษาที่เตรียมได้ตามข้อ 1 มาร่วมวางแผนจัดทำโครงการสร้างพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพตามหลัก 6 อ.

3) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับหัวหน้าสถานีนอนามัย ต.ท่าช้าง เพื่อขอความร่วมมือในการนำนักศึกษาพยาบาลที่มีพันธะสัญญาาระดับสูงลงปฏิบัติการสร้างพันธะสัญญาให้แก่ประชาชนในชุมชน ต.ท่าช้าง

4) จัดประชุมเพื่อร่วมวางแผนจัดทำโครงการสร้างพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพตามหลัก 6 อ. ซึ่งผู้เข้าประชุม ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, หัวหน้าสถานีนอนามัย, อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน(อ.ส.ม.), นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับพันธะสัญญาาระดับสูง และผู้วิจัย

5) จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำโครงการ

6) จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการจัดทำโครงการ

7) ติดต่อคนทำอาหารกลางวัน และอาหารว่าง

4.2.2 ขั้นตอนดำเนินการ

ผู้วิจัยนำนักศึกษาพยาบาลที่เตรียมไว้เข้าหมู่บ้านม.11ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี จำนวน 5 วัน โดยมีหัวหน้าสถานีนอนามัย ต.ท่าช้าง และกลุ่มอ.ส.ม.พานักศึกษา และผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามที่สร้างไว้ในเวลากลางคืนให้นักศึกษามาพักรวมกันที่บ้านพักสถานีนอนามัยเพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมและร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาต่างๆที่พบในแต่ละวัน

4.2.3 ขั้นประเมินผล

ประเมินรูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพ ซึ่งดำเนินการโดยนักศึกษาพยาบาลที่มีระดับพันธะสัญญาาระดับสูง โดยการประเมินจากการนำเสนอานกลุ่ม, ใบงานที่ 2, ใบประกาศพันธะสัญญา, การพูดถึงความรู้สึก และผลการ

เปรียบเทียบระดับพันธะสัญญาะหว่างก่อนและหลังการถ่ายทอดรูปแบบฯโดยนักศึกษาพยาบาล (pre – post test)

5. การปรับปรุงรูปแบบ

เพื่อให้การพัฒนาารูปแบบกรสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน ในงานวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพและมีความสมบูรณ์ที่สุดผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ไปทดลองใช้กับนักศึกษา ซึ่งจัดทำเป็นเล่มรายงานพร้อมทั้งเทปบันทึกภาพสภาพการณ์จริงของการทดลอง ใช้รูปแบบกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน (เดิม) พิจารณาและปรับปรุงรูปแบบ

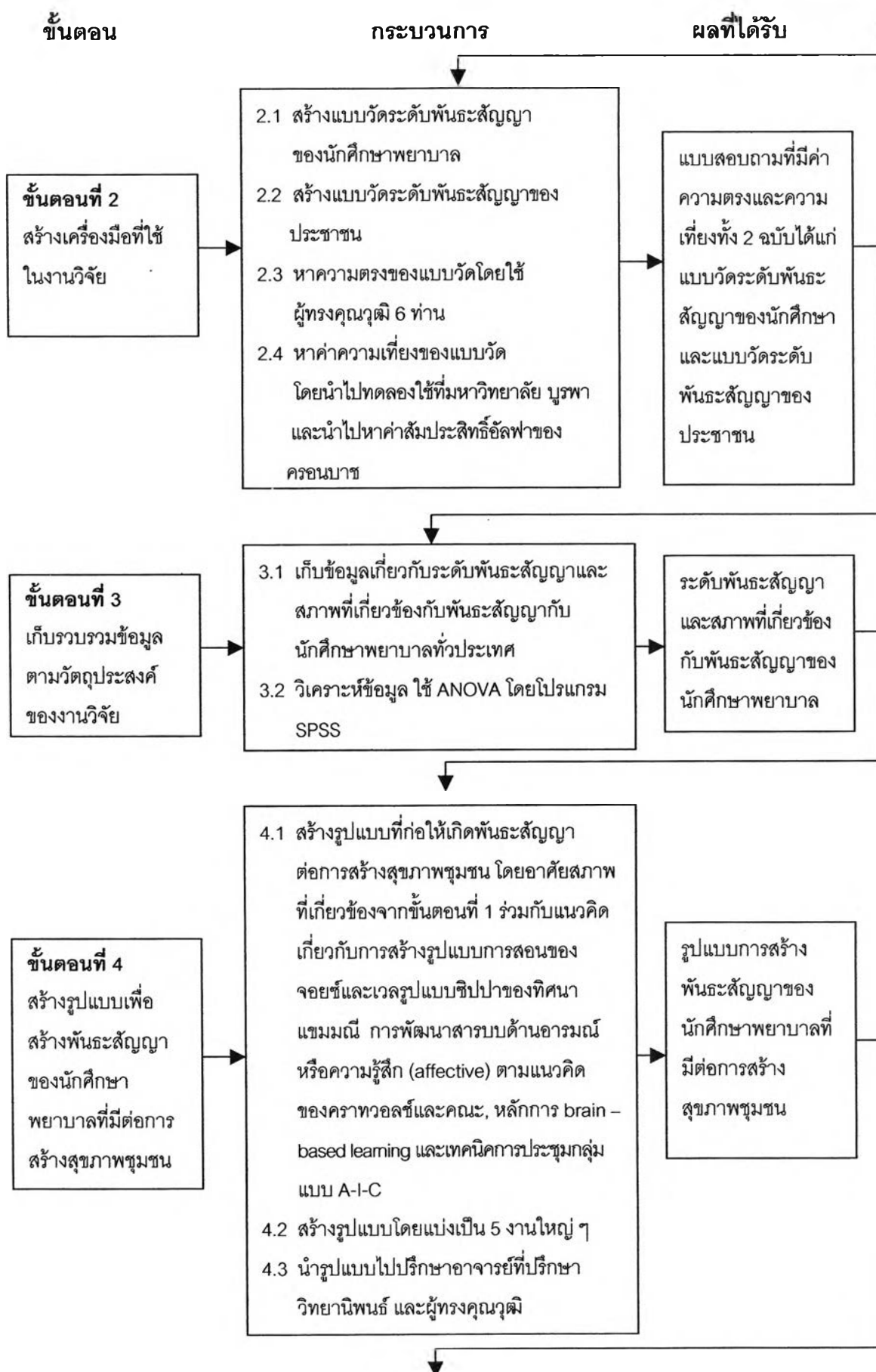
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

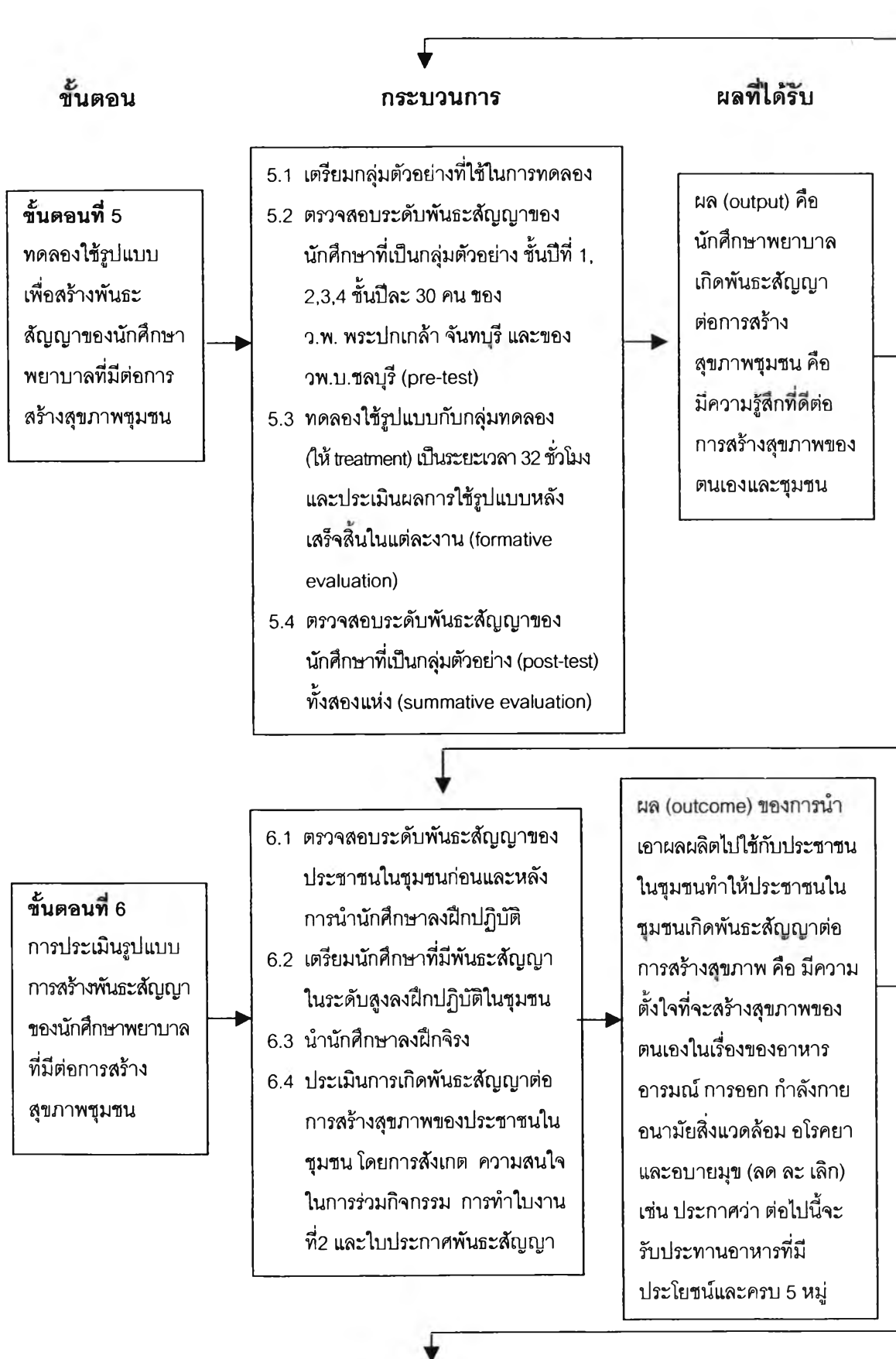
งานวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

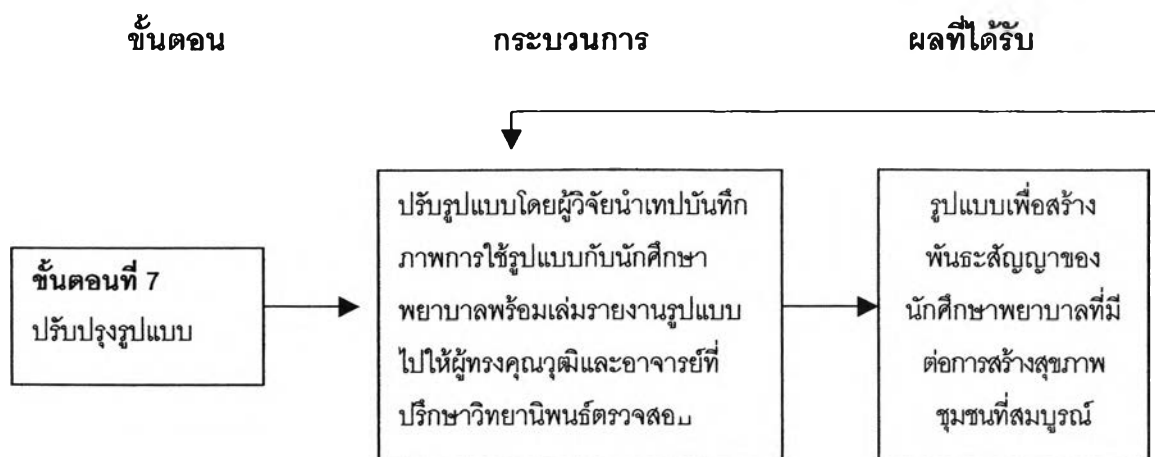
- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบททางการอุดมศึกษา และการสาธารณสุข รวมถึงการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ
- ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น
- ขั้นตอนที่ 4 พัฒนารูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน
- ขั้นตอนที่ 5 ทดลองใช้รูปแบบ
- ขั้นตอนที่ 6 ประเมินรูปแบบ
- ขั้นตอนที่ 7 ปรับปรุงรูปแบบ

สรุป ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชน
(ปรากฏในภาคผนวก ค.)
2. แบบวัดระดับพันธะสัญญาของประชาชนที่มีต่อการสร้างสุขภาพของตนเอง
(ปรากฏในภาคผนวก ง.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบ่งออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 : สํารวจระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 31 แห่ง โดยส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ และติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบของแต่ละวิทยาลัยทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 5,000 ฉบับ (สำรวจ สูญหายและชำรุด)

ระยะที่ 2 : สํารวจระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชนของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมของวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข (pre-test)

ระยะที่ 3 : ทดลองใช้รูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลเพื่อสร้างสุขภาพชุมชนที่วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ระยะเวลา 32 ชั่วโมงตามงานต่าง ๆ ที่บรรจุในรูปแบบที่ผู้วิจัยคิดขึ้นตามหลักการและแนวคิดทางทฤษฎี และทำการสำรวจระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองหลังการทดลอง และกลุ่มควบคุมอีกครั้งหนึ่ง (post-test)

ระยะที่ 4 : ประเมินรูปแบบ โดยทำการประเมินระดับพันธะสัญญาของประชาชน ก่อนการนำนักศึกษาลงไปฝึกปฏิบัติ (pre-test) หลังจากนั้นนำนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีระดับพันธะสัญญาสูงขึ้นจากเดิมและอยู่ในระดับสูงลงสู่ชุมชนเป็นระยะเวลา 5 วัน เพื่อติดตามผลลัพธ์ (outcome) ของการนำรูปแบบการสร้างพันธะสัญญาไปใช้ในชุมชน แล้วจึงทำการตรวจสอบระดับพันธะสัญญาของประชาชนอีกครั้งหนึ่ง (post-test)

ระยะที่ 5 : ปรับปรุงรูปแบบ โดยผู้วิจัยนำเล่มรายงานรูปแบบ และเทปบันทึกภาพ การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านได้ตรวจสอบและประเมินเพื่อให้ได้รูปแบบการสร้างพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชนที่มีความสมบูรณ์ที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสร้างสุขภาพชุมชนทั่วประเทศโดยใช้ \bar{X} , S.D, ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพที่เกี่ยวข้องกับระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ ANOVA
3. วิเคราะห์ระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ pair t-test
4. วิเคราะห์ระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยใช้ pair t-test
5. เปรียบเทียบระดับพันธะสัญญาของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ independent t-test
6. วิเคราะห์ระดับพันธะสัญญาของประชาชนก่อนและหลังการได้รับการสร้างพันธะสัญญา ซึ่งถ่ายทอดโดยนักศึกษาพยาบาลที่มีพันธะสัญญาาระดับสูง โดยใช้ pair t-test
7. วิเคราะห์เนื้อหาที่นักศึกษานำบันทึกในใบงานที่ 1, ใบงานที่ 2, คำประกาศพันธะสัญญา โดยใช้หลักของการวิเคราะห์สาระ (Content analysis)